

Fornyings- og Administrasjonsdepartement
Postboks 8004 Dep

0030 Oslo

Vår ref.
PI

Deres ref.
200700605-KDB

Dato
Oslo, 16. mai 2007

Høringssvar – forslag til strategi for bruk av eID og e-signatur i offentlig sektor.

Vi viser til brev av 12. mars 2007 vedr. forslag til strategi for bruk av eID og e-signatur i offentlig sektor. Forslaget er utarbeidet av en tverrdepartemental gruppe og dette forslaget til strategi er slik vi forstår ikke behandlet i departementet.

DnB NOR vil i dette høringssvaret kommentere punkter vi som Norges største finansforetak mener er viktige for oss og for våre bedrifts- og personkunder.

Om DnB NOR

DnB NOR-konsernet er Norges største finanskonsern med en forvaltet kapital på 1.600 milliarder kroner. Konsernet omfatter blant annet merkenavnene DnB NOR, Vital, Nordlandsbanken, Cresco og Postbanken. DnB NOR-konsernet har mer enn 2,1 millioner personkunder og Norges største nettbanker, dnbnor.no og postbanken.no med over 1,1 millioner brukere. DnB NOR har over 196.000 bedriftskunder og landets mest omfattende distribusjonsnettverk for finansielle tjenester.

DnB NOR er utsteder av PersonBankID, AnsattBankID og BrukerstedsBankID.

Om BankID

Norsk banknæring har gjennom flere år arbeidet for å etablere en felles operasjonell infrastruktur for BankID. I tillegg har DnB NOR forberedt systemer og organisasjon på en utrulling av BankID sertifikater til egne kunder i løpet av 2007 og 2008. Et arbeid som har vært komplekst og ressurskrevende. Det kan virke som om arbeidsgruppen i sine anslag undervurderer kompleksiteten og ressursbehovet som er nødvendig for å etablere en slik infrastruktur, og for å forsyne og vedlikeholde sertifikater til innbyggerne. Vår erfaring er at dette er langt mer kostnadskrevende enn de anslag arbeidsgruppen angir i kapittel 8 i forslaget til strategi.

Allerede i mai/juni vil de første personkundene i DnB NOR få mulighet til å skaffe seg BankID-sertifikater. I løpet av 3. kvartal vil vi starte utrulling av BankID-sertifikater med obligatorisk bestilling og obligatorisk bruk for pålogging til nettbank for våre personkunder. I løpet av 2008 vil vi forsyne våre bedriftskunder med AnsattBankID, og i hele denne perioden vil vi aktivt selge BrukerstedsBankID til våre bedriftskunder innen privat og offentlig sektor.

Dette betyr at alle våre kunder innen 2 år vil ha tilgjengelig en eID og e-signatur som disse kundene vil bli fortrolige med gjennom bruk av bankens tjenester, og som de vil kunne benytte til sikker kommunikasjon og betaling på andre brukersteder enn bank. For DnB NOR er det viktig at våre kunder også kan benytte sin BankID i samhandlingen med det offentlige.

Forslag til rammeverk for autentisering.

I rapportens vedlegg 1 er dette rammeverket beskrevet noe mer inngående. Bl.a. er det redegjort for sikkerhetsnivå for offentlige virksomheter som vurderer sikring av data. For sikkerhetsnivå 4 stilles det bl.a. krav til selvdeklaring i henhold til offentlige krav. DnB NOR registrerer de vurderinger arbeidsgruppen har gjort og vi vil understreke at DnB NOR er registrert som utsteder av kvalifisert sertifikat og at vi innen vi starter utrulling til egne kunder vil ha gjennomført selvdeklaring. DnB NOR vil dermed, som utsteder av BankID sertifikater, tilfredsstille krav til sikkerhetsnivå 4.

Forsyning av innbyggere og virksomheter med en eID.

Arbeidsgruppen anbefaler i rapporten forsyning av innbyggere med eID på sikkerhetsnivå 3 og 4. For sikkerhetsnivå 4 henvises det til Rapport for Nasjonalt ID-kort hvor løsninger for eID med sikkerhetsnivå 4 drøftes mer detaljert. I denne rapporten pekes det i kapittel 12 på at det i Norge er et begrenset antall sertifikatutstedere. Vi kan opplyse om at det i dag er mer enn 100 banker som utsteder BankID i Norge.

At det offentlige utsteder en/flere eID til bruk mot offentlige virksomheter anser vi som uproblematisk dersom det skjer på vilkår som ikke diskriminerer andre eID løsninger. Det kan betraktes som en offentlig oppgave å utstyre landets innbyggere med en ID for bruk mot offentlige virksomheter også i den virtuelle verden.

Det kan allikevel stilles spørsmål ved ressursbruken i en slik forsyningsstrategi. All den tid markedet tilbyr sikkerhetsløsninger som tilfredsstiller kravene til både sikkerhetsnivå 3 og 4, og disse i praksis distribueres til hele befolkningen, burde også en alternativ strategi med bruk av disse løsningene vært vurdert. Det store fortrinnet med BankID, slik DnB NOR ser det, er at det er en løsning våre kunder vil benytte meget hyppig, og som derfor vil ha stor attraktivitet for aksept også utenfor bank. I beskrivelsen av fremtidige behov for AltInn i kap. 3.5 skrives det eksempelvis at "det i et brukerperspektiv er viktigst at det finnes et fåtall mekanismer som kan benyttes av alle". Vi vil hevde at BankID er en slik mekanisme og at den i tillegg har det fortrinn for brukere av AltInn at den er hyppig i bruk.

ID-tyveri.

Utstedelse av eID er en kompleks prosess som skal ivareta mange hensyn. Arbeidsgruppen foreslår en distribusjonsstrategi med forsyning av brukere hvor SKDs PIN-kodedistribusjon gjenbrukes. For nivå 4 er forslaget at distribusjonen ivaretas av Politiet.

DnB NOR ser en kraftig økning av ID-tyveri, både i den fysiske verden og i den virtuelle. Dette stiller igjen strenge krav til hvordan de mekanismer våre kunder skal benytte i sin bruk av bankens tjenester distribueres og anskaffes. Samtidig har vi det dilemma at våre kunder ikke skal oppleve bruk av banken for vanskelig/lite brukervennlig.

Forslagene til distribusjon av eID med sikkerhetsnivå 3 og 4 gir etter vår oppfatning utfordringer både i forhold til hvor bred aksept en løsning med sikkerhetsnivå 3 kan få, og i hvilken grad brukerne vil anskaffe seg en eID med sikkerhetsnivå 4. Det vil være for enkelt for de kriminelle å skaffe tilveie PIN-kodene SKD sender ut i posten, og det vil kreve meget sterk motivasjon for å anskaffe seg en eID med nivå 4.

Om Samtrafikknavet.

Arbeidsgruppen har i forslaget til strategi anbefalt etablering av et "samtrafikknav", som bl.a. skal dekke funksjoner for autentisering, signering og validering. Samtrafikknavet skal ifølge arbeidsgruppen integrere de offentlige utstedere av eID uten at det eksplisitt står at det kun er disse som skal integreres. Under høringsmøtet 11. april ble det allikevel presisert at samtrafikknavet kun skal omfatte offentlige utstedere, men at brukersteder innen offentlig forvaltning står fritt til å velge løsninger som tilbys i markedet i tillegg til de løsningene som tilbys gjennom samtrafikknavet.

Arbeidsgruppen foreslår at det legges til rette for formidling av identitet til andre brukersteder i samtrafikknavet. Det fremgår ikke av forslaget til strategi hvilke avtalerettslige problemstillinger som vil oppstå ved denne type formidling av identitet. Vi savner også en vurdering av om det er særskilte problemstillinger knyttet til om en virksomhet innen det offentlige krever sikkerhetsnivå 4 for tilgang til egne tjenester.

Forslaget til strategi beskriver funksjoner som kan dekkes gjennom samtrafikknavet. Det er i forslaget ikke tatt stilling til om bruk av samtrafikknavet skal være valgfritt og om det er særskilte tjenester det skal pålegges bruk av. Vi savner en bredere drøfting av muligheter og begrensninger ved bruk av et samtrafikknav i smh med den enkelte virksomhets egne fagsystemer. Det forutsettes i forslaget at det offentliges behov blir prioritert i en evt. løsning. At disse behovene lar seg løse i én og kun én modell virker ambisiøst. Her burde det vurderes om ikke et samtrafikknav kunne omfatte flere roller, for eksempel som en "teknisk medhjelper" for offentlige virksomheter som har behov det er komplekst/tidkrevende å løse gjennom forslaget til modell.

Hvis det etableres et samtrafikknav er det vår oppfatning at denne må åpnes opp for andre utstedere enn de offentlige. Offentlige og private tilbydere av eID må konkurrere på like vilkår. I tillegg bør samtrafikknavet legge opp til en fleksibilitet som gir offentlige virksomheter valgfrihet til å velge andre tilknytnings- og avtaleformer.

Om forretningsmodellen.

Arbeidsgruppen beskriver i forslaget til strategi noen forutsetninger for en forretningsmodell. Forutsetningen om gratis bruk for innbyggere og næringsliv er interessant i et konkurranseperspektiv. Det er noe uklart for oss hvordan konkurransen skal fungere hvis det er slik at all bruk skal være gratis. Dette spørsmålet bør drøftes nærmere i en endelig strategi.

Vi tror arbeidsgruppen undervurderer markedets evne til å løse denne type utfordringer. Det er sjelden betalingsvilje for tjenester som ikke bringer reell merverdi til brukeren eller brukerstedet. Kombineres en identifikasjon med en tjeneste som bringer verdi til brukeren kan det derimot utløse betalingsvilje, og da vil det være opp til brukerstedet å prissette denne tjenesten.

Krav om gratis bruk for innbyggere og næringsliv, og økonomisk forutsigbarhet for offentlige virksomheter gir noen utfordringer. Banker og andre tilbydere av eID og e-signatur konkurrerer seg imellom, og har ikke anledning til å inngå prissamarbeid for å imøtekomme denne type krav. DnB NOR kan imidlertid gjøre avtaler med offentlige virksomheter som omfatter egne kunder, dvs. de BankID-sertifikater som DnB NOR utsteder til person- og bedriftskunder. Dette kan ivareta de krav som settes til økonomisk forutsigbarhet for offentlige virksomheter.

Oppsummering

For DnB NOR er det sentralt at BankID får en så bred aksept som mulig i markedet. Det har derfor vært viktig for oss å tilpasse oss de krav det offentlige har stillet til oss som tilbyder av løsninger for eID og e-signatur.

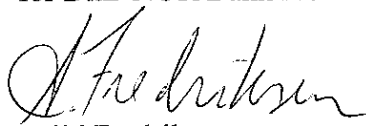
Vi ser en risiko ved at kompleksitet og finansieringsbehov ved etablering av en offentlig eID undervurderes. Konsekvensene av dette kan bli at nødvendige budsjettmidler uteblir, og at bruk og aksept av eID og eSignatur i det offentlige forsinkes. De store etatene vil sannsynligvis ha kapasitet til å løfte egne prosjekter, mens mange kommuner kan forsinkes i sine planer for et automatisert tjenestetilbud til brukerne.

Effektivisering av prosesser og automatisering av tjenestetilbud vil gi store gevinster for alle aktører. Nettverksøkonomien forutsetter et stort antall brukere og brukersteder. Når det offentlige bestemmer strategi for eID og e-signatur i offentlig sektor mener vi det er sentralt at denne stimulerer til konkurranse mellom ulike utstedere av eID. Bred aksept av de sikkerhetsmekanismer som tilbys i markedet vil etter vår oppfatning bli en suksessfaktor i den videre tjenesteutvikling.

DnB NOR ønsker et samarbeid med offentlig sektor slik at vi sammen kan stimulere til økt elektronisk kommunikasjon i både offentlig og privat sektor.

Ved behov for utdyping av våre svar vennligst kontakt Peer Theien.

Med vennlig hilsen
for DnB NOR Bank ASA

Arild Fredriksen
Divisjonsdirektør

Peer Theien
Banksjef